

నైతిక రాత్రులు

రాత్రి... ముసురు మధ్యాహ్నమనగా పట్టుకుంది. ఇంతట్లో వదిలేలా లేదు. యానాం రేవు ఒడ్డున ఆ తాటకు పాకలో తీగకి వేలాడదీసిన లాంతరు గాలి గట్టిగా కొద్దున్నప్పుడల్లా బికలయతో ఊగుతూంది. వర్షం చినుకు వేడి చిమ్మి మీద పడ్డప్పుడు చుయ్మని ఆవిరై పోతోంది. ఆ పాకలో టేబిలూ, కుర్చీ ఉన్నాయి.

కుర్చీలో ముడుచుకు కూర్చునివున్నాడు టిక్కెట్లమ్మే రేవు గుమస్తా వీరభద్రరావు. సొంత నావ యజమాని అయిన హనుమంతు ఒకమూల దొంతరికాళ్ల మీద కూర్చుని చుట్టకాలుస్తూ రేవువేపే చూస్తున్నాడు.

ఇంత దలసరి మిలటరీ స్వెట్టరేసుకున్నా చలికి ఆగలేకపోతున్న వీరభద్రరావు హనుమంతుని చూసి ఆశ్చర్యపోతున్నాడు. నిక్కరు తప్ప ఒంటిమీద ఇంకే గుడ్డముక్క లేని ఈ వెధవ ఈ చలిలో ఎలా వుండగల్గుతున్నాడు.

“చలెయ్యడంలేదూ, హనుమంతూ?!” అడిగాడు.

చిన్నగా నవ్వాడు హనుమంతు.

వెధవ... నవ్వుతాడేవిటి?

“ఆ ఆంజనేయస్వామి బొమ్మకింది రావించెట్టు కొట్టేస్తే బాగుండును” అన్నాడు వీరభద్రరావు.

“గోదావరి కప్పేట్టేస్తే బాగోదా! అసలు చలి దాని వల్లండీ” అన్నాడు హనుమంతు.

“అది కాదయ్యా. చూడు చీకట్లో ఎలా ఊగిపోతుందో... ఈ చలంతా ఈ చెట్టువల్లే.”

నవ్వేసిన హనుమంతు “దీన్నానుకునే దీని పెళ్లాం చెట్టు ఇంకోటుండేదండీ - ఆ మధ్య కూలిపోయిందిలెండీ.”

“ఏమిటీ?” ఆశ్చర్యంగా అన్నాడు వీరభద్రరావు.

“చిత్తం... కొన్నేళ్ల క్రితవండీ... అది వేప చెట్టులేండీ. తుఫానుకి ఆ పెళ్లాం చెట్టు బాగా వాలిపోయిందండీ. అప్పట్నుంచీ ఈ మొగుడు చెట్టుకి పాడైపోయిన పెళ్లాం మీది అసహిం పుట్టేసి పచ్చగా ఆకులేసేసేదండీ.

వాలిన చెట్టుని మొన్నా మధ్య వూళ్లో యెర్రా సుబ్బారాయుడి గారికి కలప కావల్సొచ్చి వేలంపాడి కొట్టించేరండీ. ఆ గాలి తుఫాను యేళకి నేనూ, మా బావ సముద్రంలో ఇరుక్కుపోయాం తెల్సాండీ. చచ్చి బతిలుసు తిప్పలో తేలాల్సినోళ్లమే. గోదావరి తల్లి గొప్పది కదండీ... పాపం అనుకుని మమ్మల్ని కాపాడిందండీ.”

“అలాగా!”

“అవునండీ. ఆ చలికి శరీరం చిట్టి రక్తం కారిపోద్దని భయమేసిందండీ...” చెప్పకు పోతున్నాడు హనుమంతు. వర్షం వుధృతం అయ్యింది. ఆరిపోయిన చుట్ట వెలిగించి “బాబూ తవరు సిగరెట్ వెలిగించరేటి?” అడిగాడు.

“సిగరెట్లు అయిపోయాయ్.”

చూరులోంచి లాగిన కత్తిలా లేచిన హనుమంతు “మరి చెప్పరేం. అరైంటుగా డబ్బులిలా పారెయ్యండి క్షణంలో పట్టుకొస్తాను” అని చెయ్యి చాపాడు.

“ఇక్కడ కొట్లన్నీ మూసేశారు. ఊళ్లో కెళ్ళాలిగదా?”

“బూషా కిళ్ళికొట్టు వీరెస్పరా టాకీసులో రెండో ఆట వదిలిపెట్టేదాకా తీసే వుంటుందండి.”

“అంత దూరమెళ్ళావా ఈ వర్షంలో?”

“పదడుగులు వేస్తే వచ్చేస్తదిగాని డబ్బులు పారెయ్యండి ‘టీకూడా తెచ్చేస్తాను’ అనేసి రాటకి వేలాడగట్టిన ప్లాస్కు తీసుకుని భుజానికి తగిలించుకున్న హనుమంతుకి పదిరూపాయ లిచ్చి-

“మన బ్రాండ్ తెలుసుగా చిన్న గోల్డ్ ప్లాక్, టీఫ్లాస్క్ నిండా పోయించు” అన్నాడు వీరభద్రరావు.

మొన్నటివరకూ కాకినాడలో వుండేవాడు వీరభద్రరావు. రేవు కాంట్రాక్టరు కడపరెడ్డి గారి మనిషి “ఈ సంవత్సరం యానాం రేవు పాట మాది. పని చూపిస్తాను రావయ్యా, పంతులూ” అని లాక్కొచ్చాడు.

ప్లాస్కుతో వచ్చిన హనుమంతు “టీ చాలా యేడిగా వుంది ‘బాబూ’. ఓ గళాసునిండా పోసుకుని అరైంట్ గా తాగెయ్యండి” అన్నాడు.

చలి, వర్షం, విసురుగా వీస్తున్నగాలి అందమైన ఆడది మెత్తనిచేత్తో చెంపని తడుతున్న ట్టుంది వీరభద్రరావుకి. టీ తాగి సిగరెట్ తీశాడు.

తను కూర్చున్న పాకలో తప్ప ఆ ప్రాంతం మొత్తం చీకటి. దూరంగా ఇంకోపాకలో ఫంట్ నడిపే స్టాఫ్ తప్ప జన సంచారం లేదు. కొట్లన్నీ సందకాడే కట్టేసిపోయారు. లాంతరు వేడి వెచ్చగా తగుల్తోంది. వీరభద్రరావుకి. అంత వర్షంలోనూ అవతలరేవులో దుర్గమ్మవారి గుడిలో దీపం అప్పుడప్పుడూ కనిపిస్తోంది. ఇలాంటి సమయాలు అందరి జీవితాల్లోనూ రావు అనుకున్నాడు అతను.

★★★

రాత్రి... శీతాకాలం. వెన్నెలా, చంద్రుడూ గోదావరి నీళ్లలో ముఖాలు కడుక్కుంటున్నాయి.

వీరభద్రరావు ఈ యానాంవచ్చి ఏడాది అయ్యింది. ఊరంతా బాగా అలవాటయి పోయింది. నాటకాలు వేసే జేడీ ప్రసాదూ, పేకాటలో డబ్బులు సంపాదించే సాగరూ, మేండ్లిన్ వాయిం చే కృపానందరావు మంచి ఫ్రెండ్స్యూరు. దరియాలతిప్ప రోడ్డూ, నీలపల్లమ్మ గుడి ముందు ఖాళీస్థలం, ఇల్లంక ఏటిగట్టూ గొప్పగా నచ్చాయి. ఈ ఊర్నీ, గోదార్నీ ఈ జన్మకి విడిచిపెట్టనని పెద్ద శపథమే చేసుకున్నాడు మనసులో.

ఆ వెన్నెల రాత్రి అందంగా వుంది. “జాలారిపాట అలలు మోసుకెళ్తున్నాయి” కోలంక రామరాజు రాసిన కొత్త పైకూలు గుర్తుచేసుకుంటున్నాడు. ఆ కొండూరి రామరాజులా తనుకూడా కవి అయివుంటే మూడు శతకాలు రాసి ఉండేవా డీపాటికి. కానీ తను కవికాడు; ప్రేమికుడు. అతని ప్రేయసి తెల్లని లేసుతెర కప్పుకున్న అరబ్బు రాణీలా వుంటుంది. కాస్సేపట్లో ఇక్కడికొస్తుంది.

పాకలోంచి బయటికొచ్చి దూరంగా కనబడే ఎదుర్లంక రేవు వేపు చూశాడు. అమ్మవారి గుడిదీపాలూ, కాఫీ మోటలుపాక, ఎక్స్‌యిజ్ ఆఫీసు పెద్ద తాలూకు దీపాలు మెరుస్తూ కనిపిస్తున్నాయి.

ఆ వెలుగు వెన్నెల గోదావరిలో హనుమంతు నడుపుతున్న పడవ ఒడ్డుకొస్తుంది. అతనిలో ఆనందపు కెరటం. అదుగో తను ఆ పడవలో నిలబడి ఎలా చూస్తుందో చంద్రుడ్డి. “సన్యాసినీ... శుద్ధ దన్యాసినీ...కలలకాసుల పేరు కంఠానికుందేమి దరహాసినీ” అని పాడబుద్ధేస్తుంది. ఆ చలిలో వెచ్చని జ్వరంతో కాగిపోతూ ఆ ప్రేయసినే చూస్తున్నాడు. ఆమె పేరు ఊర్మిళ.

“నీళ్ళు లోపల కొచ్చేస్తున్నయ్... యెదవనావకి కర్రెయ్యలేక సత్తన్నా, బాబూ. తాళ్లరేవు నించి మేస్త్రీని పిల్చి నావకి కీలు పూయమని చెప్పాలి.” నావని రాటకి కడుతూ అన్నాడు హనుమంతు.

తెల్లచీరలో పడవలోంచి దిగిన ఊర్మిళ పాకలో కొచ్చింది. ఆమె జడలో మల్లెల వాసన ఆ పాకంతా నిండిపోయింది. దాంతోపాటే వింత వెలుగొచ్చేసింది ఆ పాకలో.

“అలా చూస్తున్నారేం... ఎలా వున్నాను!” అనడిగింది.

“ప్రపంచంలోని అందమంతా ఈ పాకలోకి తీసుకొచ్చావని మురిసిపోతున్నాను.” భలేగా సిగ్గుపడింది ఊర్మిళ.

“నిద్రొస్తోందా?”

“ఇప్పుడే టీ తాగాను.”

“చలిగా వుంది. నాకూ కాస్తీవ్వండి” అందామె.

“తలంటుకున్నావా పట్టు జాట్టు రేగింది?”

“అవును. ఇవాళ గోకులాష్టమి.”

“ఆ పొట్లాం ఏమిటి?”

“బొబ్బట్లు. మీకోసం.”

చిన్నగా నవ్వి వాటిని తీసుకున్నాడు.

“గెడ్డమెందుకు అలా పెంచుతున్నారు?”

“విరహగీతాలు రాద్దామని.”

“అంతగా మిమ్మల్నేం బాధపెట్టాను?”

“లేదు. నేనే పడ్తున్నాను... ప్రతీవారం ఒకరాత్రి తప్ప మనం కలుసుకోవడం వీలుకావడంలేదని.”

★★★

రాత్రి. పగలంతా ఎండలు కాయడంవల్ల ఆ వేడిగాలి గోదావరీమించి ప్రసార మవుతూనే వుందింకా.

అతనిప్పుడు పూర్వంలా లేడు. చాలా సీరియస్ గా మారిపోయాడీ మధ్య. రిజర్వుడుగా కూడా వుంటున్నాడు. తక్కిన ఫ్రెండ్స్ తో వచ్చిన జేడీప్రసాదే “రమ్ తెప్పించనా?” అంటే, నన్ను ఇబ్బంది పెట్టొద్దంటున్నాడు.

“బాబూ! టీ తెచ్చాను.”

“కూర్చో, హనుమంతూ, నీకో కథ చెప్తాను.”

కూర్చున్నాడు హనుమంతు.

“ఇది కథ కాదు, హనుమంతూ! నాలో పుడుతున్న ఊహలూ, కలలూ కలగలపిన కందంబం.” ఆ దీపం వెలుగులో నల్లనిగెడ్డంతో సిగరెట్ కాలుస్తూ ఏదో చెప్తున్న అతన్ని చూస్తూ ఓమూల కూర్చున్నాడు హనుమంతు.

“ప్రేమ అనేది అమృతం, హనుమంతూ! అది ఎప్పుడన్నా విషమిస్తే తియ్యటి విషంగకూడా మార్తుందట.

నా విషయంలో ఆ పరిస్థితింకా రాలేదు. ఇక రాదు.

నా ప్రేయసి దేవతయ్యా! నిన్నరాత్రి మేమిద్దరం అలా హిమాలయాల్లో కెళ్లాం. కాశ్మీరులో యాపిల్ కాయలు తిన్నాం. శాఫిన్ పరిమళాల మధ్య నిద్రపోయాం. ఆరులోయ మంచుతెరలు కప్పుకున్నాం. పాపికోండల మధ్య గూటిపడవలో ప్రయాణం చేశాం.

నాది ఊహ; ఆమె నిజం. నిజంగా ఆమె నా ఇష్టదేవత. అదృష్టదేవత. జన్మజన్మలకీ ఆమె కావాలి నాకు. నువ్వెవర్నన్నా ప్రేమించావా, హనుమంతూ? లేదా... ఓసారి ప్రేమించి చూడు నీ మనసెలా అలజడి చేస్తుందో నీకు స్పష్టంగా తెలుస్తుంది. నిజం, హనుమంతూ, పచ్చినిజం.”

★★★

రాత్రి.... “ఏవండీ నావకో టిక్కెట్టిస్తారా?”

తలెత్తిచూసి “రా ఏమిటీ రహస్యం! ఆలస్యమైందే?”

“అడ్డయ లొస్తున్నాయ్.” చెప్పిం దామె.

“కూర్చో” అన్నాడతను.

“ఏం కూర్చోడమో మా ఎదుర్లంకలో జనం చూపులన్నీ నామీదే. ఎక్కువసేపుండను వెళ్ళాలి.”

“అలాగేలే. రా కూర్చో... టీ తెప్పించనా?”

“వద్దు. తాగితే మళ్ళీ నిద్రరాదు.”

“నా ఊహల్లో తేలిపోయి జాగారం చెయ్యడంలో ఆనందం వుండదా?” అడిగా డతను.

“ఎప్పుడూ మీ ఆలోచనల్లతోనే గడుపుతాను.”

“ఏం ఆలోచిస్తున్నావ్?”

“మీ భార్యని ఎప్పుడవుతానా! అని”

“మళ్ళీవారం ఇదే సమయానికి మనం భార్యాభర్తలం.”

“నాతో ఎప్పటికీ ఇలానే వుంటారు కదూ!”

“ఈ శరీరం వున్నంతకాలం నీలో లీనం అయిపోయి వుంటాను సరా!” అన్నాడు.

ఆ క్షణం అతనిలో లీనమయ్యింది ఊర్మిళ.

చాలాసేపయ్యాక అవతలి రేవుకి ఆమెని సాగనంపి రమ్మన్నాడు హనుమంతుతో:

ఊర్మిళ ఎక్కిన హనుమంతు నావ గోదావరిమధ్య కెళ్ళేసరికల్లా గాలి ఉధృతమైంది. ఆకాశంలో మబ్బులు నల్లగా కమ్ముకున్నాయ్. వీరభద్రరావు చాలా భయపడి పోయాడు. 50వీ క్షణాల్లో మళ్ళీ అతనికి ధైర్యం వచ్చింది.

హనుమంతు ఊరు గోదావరి మధ్యలో వున్న చావు బందలంక. ఆ రేవులో పనిచెయ్యక పూర్వం సముద్రంలో చేపలవేట కెళ్ళేవాడు. చిన్నప్పట్నుంచీ వాడు నావకి కర్రెయ్యడంలో నేర్పరి... పర్లేదు ఊర్మిళని క్షేమంగానే దించుతాడు. ఒడ్డున కూర్చుని సిగరెట్ వెలిగించాడు.

గంటకి హనుమంతు సొంతనావ ఈ ఒడ్డుకొచ్చింది.

“యెదవ గాలి బాబూ! ఈ అందమైన అమ్మాయి గార్ని నావెక్కించుకునేసరికి దానికూడా అసూయ పుట్టేసింది.” నావను ఒడ్డుకు చేరుస్తూ అన్నాడు హనుమంతు.

“నువ్వు చాలా ధైర్యస్థుడివి, హనుమంతు! టీ తాగుదామా?” అన్నాడు వీరభద్రరావు.

“ఊ... డబ్బులియ్యండి బాబూ అర్నిమిసం.”

హనుమంతు ఫ్లాస్కు తీసుకెళ్లి పావుగంటలో టీ, సిగరెట్లు పట్టుకొచ్చాడు. టీ తాగి సిగరెట్ కాలుస్తుండగా హనుమం తడిగాడు. “బాబూ! ఈ అమ్మాయిగార్ని మీరు పెళ్లాడ తానని అన్నారా?”

“అవును. నీతోకూడా చెప్పామనుకుంటున్నాను. వచ్చే వారం ఇదే రోజు పెళ్లి. నువ్వే పెళ్లి పెద్దవి.”

“బాబూ...” అన్నాడు హనుమంతు.

“ఏవిటోయ్ ఏవిటలా సందేహిస్తున్నావ్ చెప్పు?”

“ఆ అమ్మాయిగార్ని మీరు...చేసుకోవద్దు, బాబూ!”

“ఏవీటీ?”

“అవును, బాబూ! మీకిద్దరికీ మధ్య గోదారుంది.”

“నువ్వనేదేంట్ అర్థం గావట్లేదు.”

“ఆమెని ఆ ఒడ్డునే వుంచండి బాబూ! గోదావరి దాటించి ఇక్కడికి తీసుకురాకండి.”

“ఏం ఎందుకని?”

“ఆ పిల్ల మీకు తగదు... మీ కసలు జోడీకాదని నా అనుమానం” అన్నాడు హనుమంతు.

“ఏ రకంగా నాకు వివరంగా చెప్పు, హనుమంతు!”

“పొద్దున్నే చెప్తాను... ఇప్పుడు పడుకోకపోతే తెల్లవారు జామునొచ్చే జామికాయల సైకిల్లా, చేపల బుట్టలూ ఒడ్డు చేర్చడానికి మెళువ రాదు.”

“పర్లేదు, హనుమంతు, ఈ రాత్రికి ఈ విషయం వివరంగా చెప్పి నా పాకలో పడుకుందువు రా!”

“వద్దు, బాబూ! యెదవది సల్లగాలి శరీరానికి తగలకపోతే నాకు నిద్రపట్టదు. బాబూ! మీ కీ యిసయం తెల్సా. నేను పుట్టడమే నావలో పుట్టాను” అనేసి ఒడ్డున కట్టి వున్న నావ వేపెళ్లిపోయాడు పడుకోవడానికి.

వీరభద్రరావు పాకలోకెళ్లి టేబిలు ముందు కుర్చీలో కూర్చున్నాడు. సిగరెట్ నోట్లో పెట్టుకుని హరికెన్ లాంతరు మంట కొద్దిగా తగ్గించాడు. హనుమంతి విషయం చెప్పిన దగ్గర్నుంచి అతని మనసులో పెద్దతుఫాను లాంటిది చెలరేగింది. విలవిల్లాడిపోతున్నాడు.

హనుమంతు చాలా మంచివాడు. వాడలా అన్నాడంటే ఏదో వుంది. ఏదీ లేకుండా, ఏదీ కాకుండా అనడు.

ఏమైవుంటుంది! ఊర్మిళ చెడిపోయిందా? ఛ...ఛ... ఊర్మిళ చెడిపోతుందా?

“ఈ అమ్మాయికి మూర్ఖరోగం వుందండీ!”

“పాపం ఈ పిల్లకి వేపకాయంత పిచ్చి.”

ఇలా...ఇలా...చిన్నలోపం వుంటే చిత్రంగా చిత్రిస్తారు స్త్రీ గురించి. కానీ శీలంపరంగా ఏదైనా నిఘా వుంటే దాని గురించి గుసగుసల్లోంచి గ్రంథాలే రచిస్తారు.

అయితే ఊర్మిళ చెడిపోయిందా?

ఏ కరణం కొడుకుతోనో, ఇంటి గోడల మీద వారం వారం వచ్చి సంతకాలు పెట్టే మలేరియా డిపార్ట్‌మెంట్ ఉద్యోగితోనో సంబంధం చెడి తను చెడిపోయింటుంది.

ఆ రాత్రి ఎంతకీ నిద్రపట్టలేదు వీరభద్రరావుకి గజిబిజిగా తయారైంది మనసు. గోరంత ఆలోచన కొండంతగా మారింది. వెన్నెలంతా చీకటయ్యింది. ఆ చీకట్లో పెనుతుఫాను మొదలైంది.

రెండు గంటలుగా గాలివీస్తూ దబదబా వర్షం కురుస్తూనే వుంది. పాకంతా వర్షం. వీరభద్రరావు కప్పుకున్న మిలటరీ రగ్గమీద పడ్తున్నాయి వర్షం చినుకులు.

ఇంత వర్షంలో హనుమం తెక్కడున్నాడబ్బా!

పెళపెళా శబ్దం. సుళ్లు తిరుగుతూ గాలి.

తలమీద టవలు వేసుకుని లాంతరు పట్టుకుని బయటికొచ్చాడు. కొబ్బరిచెట్లు మెలితిరిగి పోతున్నాయ్. క్షణక్షణానికి పొంగుతోంది నీరు. గోదావరి మధ్యలో పడవ మునిగి హాహాకారాలూ, నురుగులూ క్కుతూంది. మట్టం మరీ పెరిగిపోవడంవల్ల ఒడ్డు వరకూ వచ్చేసింది నీరు. చాలా ఏళ్ల తరువాత వచ్చిన పెను తుఫాను అది. హనుమంతు ఏమయ్యాడీ తుఫానులో.

అర్ధరాత్రి దాటింది. ఆర్.ఈ.ఓ.ఆఫీసు దగ్గర జెండా స్తంభం దాకా వచ్చేసింది వరదనీరు. కంచెర్లవాళ్ల రైసుమిల్లు గోడలు పడిపోయాయి. బ్రిడ్జి కింద క్రిష్ణ అరటి పళ్ల దుకాణం, రొయ్యల సీడ్ అమ్మే సూర్యనారాయణ షాపూ, తాళ్ల వెంకట్రావు కిళ్ళికొట్టు గాలిలో ఎగిరిపోయాయి. పశువులు నీళ్లలో కొట్టుకుపోతున్నాయ్. భైరవపాలెంలో అయితే వేటకెళ్లిన పడవ లేమయ్యాయో తెలీదంట. ఎటుచూసినా జననష్టం, ఆస్తినష్టం.

ఇంతకీ ఆ హనుమంతుడేమయినట్టు?

మర్నాడు తెలిసింది. హనుమంతు చనిపోయాడు. గోదావరి హనుమంతుని మింగేసింది.

వీరభద్రరావుకి ఊర్మిళ విషయం విశదీకరించుకుండానే తనలో ఇముడ్చేసుకుంది ఈ వృద్ధ గౌతమి.

★★★

రాత్రి... పదయ్యింది.

“ఎక్కడికే బయల్దేరావ్?” గుమ్మంముందు దెయ్యంలా నిలబడి నిలదీస్తుంది ఊర్మిళ సవతి తల్లి.

“అమ్మా! అక్కయ్య మొలలో పసుపుతాడు కట్టిన మంగళసూత్రం వుంది.” చెప్తున్నాడు ఊర్మిళ తమ్ముడు.

“ఏమిటే నిజమా?”

“నిజం అమ్మా! కంసాలి భద్రంకి వందరూపాయలిచ్చి మంగళసూత్రం చేయించిందట.”

“ఈ మధ్య దీని ప్రయాణాలు చూస్తూనే వున్నాను. ఊళ్లో దీనిగురించి అనకుం టుంటే ఏమో అనకున్నాను. నిజం చెప్పవే ఎక్కడికి?”

“అవతలి ఒడ్డుకి.” నిజం చెప్పింది ఊర్మిళ.

“ఏముందక్కడ? ఎవడున్నా డక్కడ? దేనికి?”

“నా భర్త వున్నాడక్కడ. అతనితో జీవితానికి.”

“అయితే మళ్లీ ను వ్వీ ద్వారబంధం తొక్కక్కర్లేదు.” గదిలోంచి బయటికొస్తూ అన్నాడు ఊర్మిళ తండ్రి.

“సరే.” నిశ్చయంగా బయల్దేరింది ఊర్మిళ.

ఫంట్ ఎక్కిన ఊర్మిళ యానాం రేవుకొచ్చింది.

మొన్న గోదావరి పొంగినప్పుడు పాతపాక కొట్టుకు పోయినట్టుంది... కొత్తది వేశారు. పాకలో టేబిలూ, హరికెన్ లాంతరూ, టిక్కెట్ల పుస్తకాలూ, టేబిల్మీద తలపెట్టుకు నిద్రపోతున్న గుమస్తా... అంతా అలాగే వుంది.

“నమస్కారం, వీరభద్రరావుగారూ!”

మాటకి తలెత్తిన ఆ వ్యక్తిని చూసి భిన్నురాలయ్యింది ఊర్మిళ. అతను వీరభద్రరావు కాదు. ఎవరో.

“రాత్రే వీరభద్రరావుగారు ఈ వూర్నుంచి వెళ్లిపోయారు. నా పేరు హరిబాబు. రేవు కాంట్రాక్టరుగారి మేనల్లుడ్ని.” చెప్పాడతను.

“అలాగా!” అని నిలబడిపోయింది.

ఆమె కిప్పుడు ఎటు వెళ్లడానికీ దారిలేదు. గోదావరి వేపు చూసింది. ప్రసవానంతరం నిద్రపోయే తల్లిలా చల్లగా నిద్రపోతోంది. అవతల ఒడ్డు మసగ్గా కనిపిస్తోంది.

అసలు హనుమంతు చచ్చిపోకుండా వుంటే వీరభద్రరావుకి చెబుదామనుకున్న విషయం-

“బాబూగారూ! ఇంతరాత్రి యేళ మీదగ్గరకొచ్చే ఈ అమ్మ పెళ్లయ్యాక మీతో సంసారం సేత్తదా అని నాకో పెద్ద అనుమానం. మొన్న ఈమె ఇసయం కనుక్కుందామని నావకి కర్రేత్తూ ఎయ్యాలనే ఆ యమ్మ భుజంమీద చెయ్యేత్తే, సచ్చిన్దా ఒంటిమడిసి మీద సెయ్యేత్తవా! అని తిడదని చూశాను. కానీ తిట్లేదు బాబుగారూ.

‘హనుమంతు నావేటి ఇలా కదుల్తుంది’ అందంతే. ఈ అనుమానాలు నన్ను పీకి నిన్న రాత్రి మీతో అలా అన్నాను. అంతేగాని ఈ అమ్మ సెడిపోలేదు. సెడిపోద్దేమో, కాపరం తిన్నగా సెయ్యదేమో అనుకున్నానంతే. అంతే, బాబుగారూ అంతే... అంతే...”

(‘జ్యోతి’ దీపావళి ప్రత్యేక సంచిక 1978)*